

SELETUSKIRI
regionaalministri määruse „Regionaalministri 12. juuli 2023. aasta määruse nr 43
„Kohalike omavalitsuste võimestamine roheliste investeeringute tegemisel“ muutmine”
juurde

1. Sissejuhatus

Regionaalministri 12. juuli 2023. aasta määrus nr 43 „Kohalike omavalitsuste võimestamine roheliste investeeringute tegemisel“ (*edaspidi regionaalministri määrus*) on koostatud Eesti taaste- ja vastupidavuskava¹ reformi 8.1: „Taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamine“ elluviimiseks. Määruse eesmärk on kohalike omavalitsuste võimestamine tuuleenergeetikat kavandavate planeeringute, projekteerimistingimuste, ehitus- ja kasutuslubade kvaliteetsemal koostamisel ja menetlemise kiirendamisel.

Eesti taaste- ja vastupidavuskava reformi 8.1 eelarve on kokku 31 838 646 eurot. Sellest 5 miljonit eurot võetakse kasutusele regionaalministri määruse alusel ja ülejäänu 26 838 646 eurot kliimaministri 22. novembri 2023 käskkirja nr 1-2/23/483 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine taaste- ja vastupidavuskava reformi 8.1 „Taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamine“ elluviimiseks“ alusel.

Eelnõuga kavandavate määruse muudatusega pikendatakse projektide abikõlblikkuse perioodi viie kuu võrra, suurendatakse toetuse suurust ühe kohaliku omavalitsuse kohta ja võimaldatakse maksta lisatoetust planeeringu kehtestamise eest kaks korda (senise ühe korra asemel).

Eelnõu ja seletuskirja koostas Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi regionaalpoliitika osakonna peaspetsialist Katrin Orgusaar (katrin.orgusaar@agri.ee, tel 5885 1383). Eelnõu juriidilise ekspertiisi teostas kohalike omavalitsuste osakonna õigusnõunik Olivia Taluste (olivia.taluste@agri.ee, tel 5885 1453).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu punktiga 1 pikendatakse rahastatavate tegevuste abikõlblikkuse lõppkuupäeva viie kuu võrra ehk kuni 31. augustini 2026. Abikõlblikkuse perioodi pikendamine võimaldab toetuse saajatel teha projekti tegevusi viie kuu võrra kauem. Omavalitsused jätkavad tuuleenergeetika kavandamist ka 2026. aastal ja peavad selle jaoks palkama spetsialiste ja tellima uuringuid. Tähtaja pikendamine on võimalik, kuna taaste- ja vastupidavuskava nõukogu rakendusotsusest eemaldatakse reformi 8.1. elluviimise lõpptähtaeg 31. märts 2026 ja tänu sellele on võimalik määrata reformi 8.1 lõpptähtajaks Vabariigi Valitsuse 29. novembri 2021 määruse nr 108 „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused“² paragrahvi 2 lõikes 1 sätestatud hilisem võimalik tähtaeg ehk 31. august 2026.

Eelnõu punktiga 2 suurendatakse toetuse maksimaalset summat ühe kohaliku omavalitsuse kohta. Kehtivas määruks on maksimaalne toetuse summa ühele kohaliku omavalitsusele 200 000 eurot, seda suurendatakse 300 000 euronni. Muudatus on tingitud sellest, et kahele omavalitsusele on maksimaalne summa juba eraldatud, kuid neil oleks vajalik tegevustega jätkata. Lisaks on mitmel omavalitsusel toetuse summa maksimumi lähedal. Kuna meetme eelarve jääb toetuse

¹ [05.10.2021 heaks kiidetud ja 16.06.2023 uuendatud Eesti taaste- ja vastupidavuskava](#)

² [Vabariigi Valitsuse 29.11.2021 määrus nr 108 „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused“](#)

summa suurendamist võimaldab ning perioodi pikendamine võimaldab toetust juba saanud omavalitsustel ka täiendavaid tegevusi kavandada, siis on mõistlik võimaldada omavalitsustel tuuleenergeetika kavandamiseks vajalike tegevustega jätkata.

Eelnõu punktiga 3 sätestatakse, et planeeringu kehtestamise eest makstavat lisatoetust 50 000 eurot jätkutegevusteks on ühel kohalikul omavalitsusel õigus saada kõige rohkem kaks korda. Kehtivas määruks on ühel kohalikul omavalitsusel lisatoetust võimalik saada üks kord. Muudatus on tingitud sellest, et mitmel omavalitsusel on samaaegselt menetluses mitu tuuleenergeetika planeeringut. Täna on meetme raames kahekümne viiest toetust saanud omavalitsusest jõudnud planeeringu kehtestamiseni kaks omavalitsust. Lisatoetus motiveerib samaaegselt mitut planeeringut menetlevaid omavalitsusi tegema jõupingutusi tuuleenergeetika planeeringute kiiremaks kehtestamiseks ning võimaldab teha kehtestamisele järgnevaid jätkutegevusi pärast projekti perioodi lõppu.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega ja selle aluseks on:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha (ELT L 57, 18.02.2021, lk 17–75);
- 23. veebruari 2023. aasta Vabariigi Valitsuse istungil kinnitatud Eesti taastekava muudatusettepanek;
- nõukogu 29. oktoobri 2021. aasta rakendusotsus nr 12532/21, millega kiidetakse heaks Eesti taaste ja vastupidavuskavale antud hinnang;
- nõukogu 6. juuni 2023. aasta rakendusotsus nr 9367/23, millega muudetakse nõukogu 29. oktoobri 2021. aasta rakendusotsust, millega kiidetakse heaks Eesti taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnang;
- Komisjoni teatis „Tehnilised suunised põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamise kohta taaste- ja vastupidavusraha puhul“ (2021/C 58/01).

4. Määruse mõjud

Eelnõu mõjutab otseselt Eesti taaste- ja vastupidavuskava reformi 8.1 „Taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamine“ eesmärkide ja tulemuste saavutamist. Määruses kirjeldatud tegevused on suunatud tuuleparkide rajamise kiirendamisele. Eelnõu kiirendab üleminekut taastuval elektrile ning tagab täiendava toe tuuleenergeetika planeeringuid menetlevatele kohalikele omavalitsustele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisel on põhiroll Riigi Tugiteenuste Keskusel (taotluste vastuvõtt, vastavushindamine ja hilisema kontrolli korraldamine, otsuste tegemine, toetuse väljamaksmine ja tagasinõudmine, vaiete lahendamine). Toetust antakse taaste- ja vastupidavuskava alusel REPowerEU vahenditest. Toetuse andmise administreerimisega, sealhulgas määruse rakendamisega seotud kulud kaetakse riigieelarvest. Määruse rakendamisega ei kaasne täiendavaid riigieelarvelisi tulusid. Määruse rakendamine loob eeldused täiendavaks taastuenergia tootmise alustamiseks, millega võivad kaasneda täiendavad riigieelarvelised tulud.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, see tähendab kolmandal päeval pärast selle Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Rahandusministeeriumile, Kliimaministeeriumile, Eesti Linnade ja Valdade Liidule ning arvamuse avaldamiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele. Paralleelselt EISi kooskõlastamisega esitatakse eelnõu tutvumiseks ka Euroopa Komisjonile.